

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2022/174 НА КОМИСИЯТА**от 8 февруари 2022 година****за признаване за ограничен срок на еквивалентността на регулаторната уредба, приложима по отношение на централните контрагенти в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, в съответствие с Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции ⁽¹⁾, и по-специално член 25, параграф 6 от него,

като има предвид, че:

- (1) На 29 март 2017 г. Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия (наричано по-нататък „Обединеното кралство“) изпрати уведомление за намерението си да се оттегли от Съюза съгласно член 50 от Договора за Европейския съюз. На 17 октомври 2019 г. Съюзът и Обединеното кралство постигнаха съгласие относно Споразумението за оттегляне ⁽²⁾, с преразгледан Протокол за Ирландия и Северна Ирландия и преразгледана Политическа декларация ⁽³⁾. По силата на това споразумение и след ратифицирането му от Камарата на общините в Обединеното кралство, както и приемането му от Европейския парламент и сключването му от Съвета, на 1 февруари 2020 г. Обединеното кралство стана трета държава, а на 31 декември 2020 г. правото на Съюза престана да се прилага спрямо Обединеното кралство и на неговата територия.
- (2) Централният клиринг повишава прозрачността на пазара, намалява кредитните рискове и понижава риска от разпространяване на проблемите в случай на неизпълнение от страна на един или повече участници в даден централен контрагент (ЦК). Поради това предоставянето на клирингови услуги е от ключово значение за запазването на финансовата стабилност. Наред с това финансовите инструменти, за които се извършва клиринг от централни контрагенти, са от съществено значение и за финансовите посредници и техните клиенти (например за хеджирането на лихвените рискове), поради което има последици за функционирането на реалната икономика на Съюза.
- (3) Според Банката за международни разплащания към 31 декември 2020 г. непогасената условна стойност на извънборсовите деривати в световен мащаб възлиза на около 477 трилиона евро, като над 80 % от тази сума представляват лихвени деривати, а близо 17 % – валутни деривати. Над 30 % от всички извънборсови деривати са деноминирани в евро и други валути на държави от Съюза. Пазарът на услуги по централен клиринг на извънборсови деривати е силно концентриран. Това по-специално се отнася до пазара на услуги по централен клиринг на извънборсови лихвени деривати, деноминирани в евро, като за над 90 % от тях клирингът се извършва от един ЦК, установен в Обединеното кралство.
- (4) В условията, при които клирингът на такъв значителен обем финансови сделки във валути на държави от Съюза се извършва в ЦК от Обединеното кралство, оттеглянето на тази страна от вътрешния пазар и от съответната съюзна уредба за регулирането, надзора и принудителното изпълнение във финансовия сектор създаде големи затруднения за органите на Съюза и държавите членки във връзка със запазването на финансовата стабилност.

⁽¹⁾ ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1.

⁽²⁾ Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (ОВ С 384 I, 12.11.2019 г., стр. 1).

⁽³⁾ Политическа декларация, очертаваща рамката на бъдещите отношения между Европейския съюз и Обединеното кралство (ОВ С 384 I, 12.11.2019 г., стр. 178)

- (5) За да противодейства на евентуалните рискове за финансовата стабилност, които може да възникнат вследствие на рязко прекъсване на услугите по клиринг на деривати, предоставяни от ЦК от Обединеното кралство на клирингови членове и клиенти от Съюза, на 21 септември 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1308⁽⁴⁾. В посоченото решение се определя, че регулаторната (нормативната) уредба, приложима за ЦК от Обединеното кралство, се смята за еквивалентна спрямо изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) № 648/2012. Решението се прилага само за ограничен срок, който ще изтече на 30 юни 2022 г.
- (6) Въздействието от оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза е тема на няколко съобщения на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейската централна банка, включително Съобщението за насърчване на откритостта, силата и устойчивостта⁽⁵⁾. Съгласно посоченото съобщение е съществувало ясно очакване клиринговите членове от Съюза да намалят експозициите си и разчитането на ЦК от Обединеното кралство, които са от системно значение за Съюза, в частност експозициите по извънборсови деривати, деноминирани в евро и други валути на държави от Съюза.
- (7) След посоченото съобщение, в началото на 2021 г. Комисията създаде Работна група по възможностите и предизвикателствата във връзка с прехвърлянето на клиринга на деривати от Обединеното кралство в Съюза. Работната група съсредоточи дейността си върху начините за намаляване на прекомерното разчитане от страна на Съюза на клирингови услуги, предоставяни от установени в Обединеното кралство ЦК, върху установяването на евентуалните пречки пред намаляването на експозициите в ЦК от Обединеното кралство, върху откриването на начини за преодоляване на тази пречки и на поощрения за прехвърляне на клиринговите услуги към ЦК, установени в Съюза.
- (8) От обсъжданията в Работната група бе направено заключението, че за някои сделки, преминаващи клиринг в ЦК от Обединеното кралство, към момента просто няма възможност да преминават клиринг другаде и че ще има нужда от съчетаване на различни мерки, така че през следващите години да се развие собствената способност на Съюза за извършване на клиринг и да се намалят прекомерните експозиции на участниците на пазара на Съюза към ЦК от Обединеното кралство, които са от системно значение. Като се имат предвид тези обсъждания, изтичането на срока на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1308 е прекалено скоро, за да можем да развием до подходящо равнище способността на Съюза за клиринг. Тъй като обосновката за приемането на посоченото решение – а именно потребността от избягване на рисковете пред финансовата стабилност при рязко прекъсване на достъпа на клиринговите членове от Съюза до ЦК от Обединеното кралство – не се е променила, необходимо е да се приеме настоящото решение, с което за ограничен срок се удължава признаването на еквивалентността на регулаторната уредба, приложима по отношение на централните контрагенти в Обединеното кралство, спрямо уредбата, установена с Регламент (ЕС) № 648/2012.
- (9) В съответствие с член 25, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 648/2012 три условия трябва да бъдат изпълнени, за да се приеме, че правната и надзорната рамка на трета държава по отношение на ЦК, получили разрешение да упражняват дейност в нея, са еквивалентни спрямо предвидените в същия регламент.

⁽⁴⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1308 на Комисията от 21 септември 2020 г. за определяне в съответствие с Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета, че за ограничен период от време е налице еквивалентност на регулаторната уредба, приложима по отношение на централните контрагенти в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия (ОВ L 306, 21.9.2020 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейската централна банка от 4 май 2017 г.: „В отговор на предизвикателствата във връзка с критичните инфраструктури на финансовите пазари и по-нататъшното развитие на съюза на капиталовите пазари“ (COM(2017) 225 final), Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка от 19 юли 2018 г.: „Готовност за оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз на 30 март 2019 г.“ (COM(2018) 556 final) и Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка от 13 ноември 2018 г.: „Готовност за оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз на 30 март 2019 г.: план за извънредни действия“ (COM(2018) 880 final), Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 19 януари 2021 г.: „Европейската икономическа и финансова система: насърчване на откритостта, силата и устойчивостта“ (COM(2021) 32 final).

- (10) На първо място, чрез правната и надзорната рамка на дадена трета държава трябва да се гарантира, че централните контрагенти в съответната трета държава спазват правно обвързващи изисквания, които са еквивалентни спрямо изискванията, установени в дял IV от Регламент (ЕС) № 648/2012. Обединеното кралство включи съответните разпоредби на Регламент (ЕС) № 648/2012 в националното си право, считано от датата на оттеглянето на страната от Съюза ⁽⁶⁾, и поради това националното право на Обединеното кралство може да се счита за еквивалентно спрямо изискванията, съдържащи се в дял IV от Регламент (ЕС) № 648/2012.
- (11) На второ място, с правната и надзорната рамка на съответната трета държава трябва да се гарантира, че установените в нея ЦК постоянно са обект на ефективен надзор и принудителни мерки за изпълнение („правоприлагане“). До 31 декември 2020 г. ЦК от Обединеното кралство бяха под надзора на Английската централна банка (Bank of England), както е предвидено в националното право на страната в съответствие с Регламент (ЕС) № 648/2012 ⁽⁷⁾. Като част от включването на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 648/2012 в националното право на Обединеното кралство Английската централна банка ще продължи да отговаря за надзора върху ЦК след тази дата и не се предвиждат значителни промени в този надзор.
- (12) На трето място, в правната уредба на третата държава трябва да се предвижда ефективна еквивалентна система за признаването на ЦК, получили разрешение за упражняване на дейност съгласно правния режим на третата държава. Обединеното кралство въведе в националното си право основните елементи на системата за еквивалентност, предвидена в член 25 от Регламент (ЕС) № 648/2012. Страната обаче е въвела режим на временно признаване, по силата на който действието на основните изменения на Регламент (ЕС) № 648/2012 се спира за срок от поне 3 години. Този режим на временно признаване предоставя широки правомощия на Английската централна банка да оттегля „временното признаване“, което създава правна несигурност за признатите по този режим ЦК. Независимо от тази несигурност към настоящия момент третото условие може да се счита за изпълнено.
- (13) Тъй като и трите условия се считат за изпълнени, правната и надзорната рамка на Обединеното кралство, приложими по отношение на ЦК от тази държава, които вече са били установени и са имали разрешение към 31 декември 2020 г., следва да бъдат считани за еквивалентни спрямо изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) № 648/2012.
- (14) Настоящото решение се приема въз основа на информацията, с която към момента разполага Комисията, по отношение на правната и надзорната рамка, приложими по отношение на ЦК в Обединеното кралство. Тези рамки следва да бъдат считани за еквивалентни само при условие че бъдат запазени, прилагани и принудително изпълнявани изискванията, приложими спрямо ЦК в Обединеното кралство. Признаването на еквивалентността може да се запази само ако бъдещите промени в регулаторната и надзорната уредба на Обединеното кралство не засегнат неблагоприятно еквивалентността по отношение на регулирането и надзора, водейки до нееднакви условия на конкуренция между ЦК от Обединеното кралство и установените в Съюза ЦК (наричани по-нататък „ЦК от Съюза“) или до рискове за финансовата стабилност на Съюза. Тъй като Комисията може по всяко време да изменя, спира, преразглежда или отменя настоящото решение, по-специално когато в третата държава настъпят промени, които засягат решението за признаване на еквивалентността, ефективният обмен на информация и съгласуването на надзорните дейности между Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) и Английската централна банка са съществена предпоставка за запазване на признаването на еквивалентността през срока на действие на настоящото решение.
- (15) За обмена на информация между ЕОЦКП и Английската централна банка е необходимо сключването на всеобхватни и работещи споразумения за сътрудничество в съответствие с член 25, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 648/2012. С тези споразумения за сътрудничество следва да се осигурява също така проактивно предоставяне на цялата относима информация на органите, посочени в член 25, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 648/2012, включително на ЕЦБ и другите членове на Европейската система на централните банки, с цел да бъде получено тяхното становище относно признатия статут на ЦК от Обединеното кралство или когато информацията е необходима, за да могат тези органи да изпълняват надзорните си задачи.

⁽⁶⁾ Регулаторната и надзорната уредба за клиринговите услуги в Обединеното кралство след края на преходния период се състои от няколко законодателни акта на Обединеното кралство. Те включват, без това изброяване да е изчерпателно, Закона от 2018 г. за оттегляне от Европейския съюз, Правилника от 2020 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (изменение и др., и преходна разпоредба) (Излизане от ЕС), Правилника от 2020 г. относно финансовите услуги (последващи изменения) и Правилника от 2019 г. относно договорите за финансови услуги (преходна разпоредба и разпоредба относно изключенията) (Излизане от ЕС).

⁽⁷⁾ Част 5 от Правилника от 2013 г. към Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г. (извънборсови деривати, централни контрагенти и регистри на трансакции).

- (16) Чрез споразуменията за сътрудничество, сключени съгласно член 25, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 648/2012, следва да се гарантира, че ЕОЦКП има непосредствен и постоянен достъп до цялата информация, включително до информация, позволяваща да се направи оценка на всички съществени рискове, които ЦК от Обединеното кралство пряко или косвено поражда за Съюза или неговите държави членки. Поради това в споразуменията за сътрудничество трябва да се определят механизмите и процедурите за бърз обмен на информация, свързана с: дейностите на ЦК от Обединеното кралство по клиринг на финансови инструменти във валути на държавите от Съюза, местата на търговия, участниците в клиринга и дъщерните дружества на кредитни институции и инвестиционни посредници от Съюза; споразуменията за оперативна съвместимост с други ЦК; собствените ресурси; състава и настройките на гаранционните фондове, допълнителните обезпечения, ликвидните ресурси и портфейлите от обезпечения (включително настройките на намалението на стойността) и стрес тестовете. В тях трябва също така да се определят механизмите и процедурите за своевременно уведомяване за всяка промяна, засягаща ЦК от Обединеното кралство или приложимите спрямо тях правна и надзорна рамка на Обединеното кралство, както и за своевременно уведомяване на ЕОЦКП за всяко изменение, което засяга ЦК от Обединеното кралство и което би могло да се отрази на паричната политика в Съюза. Английската централна банка също следва да си сътрудничи тясно с органите на Съюза в съответствие с член 25, параграф 7. По-специално, важно е да има работещи споразумения за сътрудничество между ЕОЦКП и компетентните органи на Обединеното кралство по отношение на съгласуването на техните надзорни дейности, включително процедури за действие при извънредни ситуации, свързани с признатите ЦК от Обединеното кралство, които имат или може да окажат неблагоприятно въздействие върху ликвидността на пазара или стабилността на финансовата система на Съюза.
- (17) От органите на Обединеното кралство се очаква да информират Съюза за всички промени в регулаторната или надзорната уредба на Обединеното кралство, които засягат предоставянето на клирингови услуги в Обединеното кралство. Комисията, в сътрудничество с ЕОЦКП, ще наблюдава всички промени в правната и надзорната рамка, засягащи предоставянето на клирингови услуги в Обединеното кралство, развитието на пазара и действителността на сътрудничеството между надзорните органи, включително своевременния обмен на информация между ЕОЦКП и Английската централна банка. Комисията може по всяко време да извърши преглед, когато съответните промени налагат тя да преразгледа еквивалентността, призната с настоящото решение, включително когато органите на Обединеното кралство не осъществяват действително сътрудничество, не позволяват да се направи действителна оценка на риска, който ЦК от Обединеното кралство поражда за Съюза или неговите държави членки, или когато действията на ЦК от Обединеното кралство или на Английската централна банка насърчават неоснователната и нелоялна конкуренция.
- (18) Сегашното прекомерно разчитане от страна на клиринговите членове от Съюза на услугите, предоставяни от ЦК от Обединеното кралство, все още създава рискове за финансовата стабилност на Съюза и за предаването и провеждането на неговата парична политика, особено в условия на напрежение. Това бе потвърдено от оценката на ЕОЦКП през декември 2021 г. ⁽⁸⁾ В тази оценка бе определено, че три клирингови услуги, предоставяни от ЦК от Обединеното кралство, са от съществено системно значение за Съюза или за една или повече държави членки. Макар в тази оценка да бе направен изводът, че към настоящия момент разходите за прекратяване на признаването на тези клирингови услуги биха превишили ползите, все пак в нея бяха установени важни рискове и уязвимости във връзка с продължаването на признаването на тези клирингови услуги, особено в условия на напрежение на пазара.
- (19) Вследствие на това, както се подчертава в Съобщението за насърчаване на откритостта, силата и устойчивостта ⁽⁹⁾, следва да продължи намалението на експозициите към ЦК от Обединеното кралство, които са от системно значение за Съюза, в частност експозициите по извънборсови деривати в евро и други валути на държавите от Съюза.
- (20) Затова срокът на действие на настоящото решение следва да бъде такъв, че да се даде достатъчно време за развитието на способността за клиринг на ЦК от Съюза, за проучване на начините за повишаване на ликвидността в тези ЦК и за разширяване на гамата от клирингови решения, предлагани от инфраструктурните предприятия от Съюза, в т.ч. чрез приемане на регулаторни мерки за улесняване на процеса, така шото да се осигури възможност за значително намаление на експозициите на клиринговите членове от Съюза към ЦК от Обединеното кралство. В настоящото решение следва да се предвиди достатъчно време и за прегледа на уредбата на Съюза за надзора върху ЦК. Ето защо е целесъобразно срокът на действие на настоящото решение да изтича 3 години след датата на приемането му.

⁽⁸⁾ ЕОЦКП, Доклад за оценка по член 25, параграф 2в от Регламента за европейската пазарна инфраструктура, <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-results-its-assessment-systemically-important-uk-central>.

⁽⁹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 19 януари 2021 г.: „Европейската икономическа и финансова система: насърчаване на откритостта, силата и устойчивостта“ (COM(2021) 32 final).

- (21) Настоящото решение следва да влезе в сила по спешност, за да се гарантира правната сигурност за установените в Съюза клирингови членове и места на търговия преди изтичането на срока на действие на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1308. За да не се допусне прекъсване на признаването на ЦК от Обединеното кралство от страна на ЕОЦКП, решението следва да се прилага от деня, следващ деня на изтичане на срока на действие на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1308 на Комисията.
- (22) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Европейския комитет по ценни книжа,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

За целите на член 25 от Регламент (ЕС) № 648/2012 правната и надзорната рамка на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, приложими за централните контрагенти, които вече са установени и имат разрешение да упражняват дейност в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия към 31 декември 2020 г., се считат за еквивалентни спрямо изискванията на Регламент (ЕС) № 648/2012.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

То се прилага от 1 юли 2022 г.

Срокът на действие на настоящото решение изтича на 30 юни 2025 г.

Съставено в Брюксел на 8 февруари 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN
